

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сокоу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ГАМУЮТЬ РЕКОНВЕРЗІЮ ВІДПОВІДНО ДО СТРИМУВАННЯ ФРОНТУ

ВАШИНГТОН. — Рада Военної Продукції накладе гамулець на наглу перемену военной продукції на мирову. Перед кількома тижнями ситуація на німецькому фронті давала надію, що війна покінчиться ще в 1944 р. Тоді спеціальні комітети для прискіпшення продукції видали дозвіл 1,100 аплікантам на продукцію таких предметів, які найкращі для цивільного населення. Тепер напливають дальші аплікації, але їх не будуть полагоджувати, доки не буде виконана военна продукція, а це тяжкої артилерії, вантажних троків, боевих наколісків та амуніції. Ця продукція забере яких 3 місяці, а тоді відновлять поступ реконверзії, колиб знову не зайшла яка пещерська.

НИГРИ ОРГАНІЗУЮТЬ СЕБЕ ЯК РАСОВУ МЕНШИНУ.

НЮ ЙОРК. — Делегати ньюйорських нигерських релігійних груп і організацій, зібрані в салі Абісінської Баптистської церкви при 138. вулиці рішили прийняти проект скаликати до Вашингтону триденну конференцію від 19. до 21. січня 1945. р. Там буде обговорена програма поширення Координаційної Ради на інші релігійні й расові групи для тісної співпраці. Промовці клали натиск, що проблеми одної меншенивої групи подібні до проблем інших меншин і тому вони можуть бути спільно вирішені. Предсідник наради, проп. Дейвід Ликорнш, твердить, що ця організація буде творити теж політичний меншеневий блок. Він буде домогатися роправности, з цих групами.

Стетиніюс про свободу народів у чартері з Домбартон Овкс

НЮ ЙОРК. — Університет Ню Йорк пошанував підсекретаря стейту Едварда Р. Стетиніюса почесним докторатом прав. Приймаючи диплом з рук секретаря університету Гаролда О. Вургіса, Стетиніюс відповів на його привіт промовою про завдання наукових установ для розвитку свободи. Стетиніюс ствердив, що чартер Об'єднаних Держав, зібраних на конференції в Домбартон Овкс, придуманий так, щоб поширити права і свободи на всі миролюбні народи. Самі організації не вистарчають, а треба до них ще умов, договорів та установ. Вони доведуть до задоволяючої акції, коли буде ще добра воля розвинути повніше життя. Завдання колегій та університетів є так ясне, як їх нагода. Це їх обовязком є відновити щераз великі засади, які положили підставу під нашу цивілізацію. Є це їх обовязком установити звязок з нашою власною минуштістю, з цією славною історією народу, що змагав до волі і шастя для всіх у суспільности, що шанує закони. Є це їх обовязком виказати оту правду, що її не зовсім розуміють, а та правда така: Що в нашому взаємозалежному світі двацятого століття свобода й добробут держав і народів має йти рука в руку із самою безпекою і мусить бути поширена радше дорогою міжнароднього співділання ніж діяльністю самої держави.

АЛІАНТИ ДАЮТЬ ПОВНЕ ПРИЗНАННЯ ДЛЯ УРЯДУ ДЕ ГОЛА У ФРАНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Урядове американське признание Тимчасового Французького Уряду підносить Фрайшю до високого становища серед канадійської делегації і підготовляє дорогу до швидкої відбудови. Внаслідок такого признання становище голови французького уряду генерала Карла де Гола стало дуже сильне. Признання де Гола надане американським урядом потверджено теж признанням збоку Советів і Канади. Водночас у самій Франції уряд де Гола поширив свою адміністрацію на всі провінції, звільнені від німецької окупації.

БРИТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЛЕТУНСЬКУ ПОЛІТИКУ

МОНТРЕАЛ (Канада). — Переговори урядів Бритійських Батьківщини в справі летунської політики розпочав іменем канадійської делегації Г. Дж. Сіммінгтон. У конференції беруть участь 44 делегатів від усіх країв, що творять спільну Бритійську Батьківщину. Завданням конференції є скласти пляни повітряних доріг для цілої імперії.

Судять редактора за допомогу німцям

ПАРИЖ. — У суді департаменту Сени відбулася перед трибуналом з 5 суддів перша розправа проти редактора „Нова Європа“ 53-літній Іванко Сварес. Суддя, який вивчав докази, сказав, що Сварес давав допомогу французам, ворожим до німців. Адвокати казали, що по підписанню примиря Францією Сварес не був обовязаний поборювати німців, але суд признав, що примиря не може переривати боротьби французів проти німців.

ІТАЛІЙЦІ АПЕЛЮЮТЬ ДО ЛЯ ГВАРДІ ЗА ДОПОМОГУ

РИМ. — Часопис „Уніоне Пролетарія“ містить відклик редакції до ньюйорського посалника Ля Гвардії за допомогу для італійців. Стаття каже, що голос Ля Гвардії на радіо усе піднісав відвагу італійців до боротьби проти німців. Витачючи Ля Гвардію як свого приятеля, італійці просять його, аби він поміг їм дістати більше демократії й більше хліба, бо тепер люди в Італії не мають досить ні одного ні другогго.

ПОВСТАННЯ ПРОТИ ДИКТАТОРА ФРАНКА В ЕСПАНІЇ

ЛОНДОН. — Еспанські республіканські круги передають всти з Еспанії, що там підноситься повстання проти диктатора Франка. Вони кажуть, що еспанці заняли вже місто Канехан, що лежить 1 милью від французької границі. В перших боях між повстанцями й військами Франка коло границі згинуло 3,000 людей. Франко закрав границю, і з Еспанії нема офіційальних всток.

ЛОНДОНСЬКІ ПОЛЯКИ ПРИЗНАЮТЬ МІКОЛАЙЧИКОВУ НЕВДАЧУ

ЛОНДОН. — Лондонські поляки не бачать зовсім основ називати московську конференцію успішним кроком для вирішення польської проблеми. Польський уряд на вигнання відмовився відбуту в цій справі конференцію з пресою. Зате збирається обговорити рапорт Міколайчика на засіданню, котре відій потриває кілька днів.

ПО РОЗБИТТЮ БОМБОВОЗА. — Це так розбився „Ліберейтор“ десь на однім з островів на Полудневім Паціфіку. На шастя, хоч літак злітаючи на землю, цілком розбився, ніхто з залогі і ранених, що були на літаку, не втратив життя, ні не лоніс серйозних ран.

АЛІАНТИ РОЗБИВАЮТЬ НІМЕЦЬКІ ЛІНІЇ В ГОЛЯНДІЇ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Найлютіший бій на західно-европейському фронті в понеділок ішов під голяндським містом Антверпеном. Німці обороняли посідання міста сильною артилерією, котру аліантські війська старалися розбити. Завзяті бої йшли теж коло Брескенса, на захід від Антверпеа, та коло Гертогенбоса, на північний схід від Антверпена. В усіх тих боях головну ролю відграють канадійські й британські війська.

Американські війська теж беруть участь у боях за Голяндію. Вони добувають місто Америкю, що лежить близько східної границі Голяндії. На інших відтинках західного фронту панував розмірний спокій.

ГОЛЯНДЦІ ВИТАЮТЬ АЛІАНТІВ, ЯК СПАСИТЕЛІВ.

Коли британські війська входили до голяндського містечка Шайнделя, прогнавши з нього німців артилерійним огнем, з румовищ містечка виїшли його мешканці й серед румовищ витали британців як своїх спасителів. Потім піли з вояками на здоровля президента Рузвелта, короля Юрія, преміера Чорчила й королеви Вільгельміни. З 10,000 мешканців містечка 4,000 покинуло місто перед бомбардуванням, 6,000 осталося в місті й пережили бомбардування. Від куль згнуло всего 2 особи.

НАЦІСТИ ВІДКЛИКАЮТЬ ПРИКАЗ ЕВАКУАЦІЇ РАЙНЛЯНДУ.

ААХЕН. — Націстичний уряд відкликав свій приказ, виданий перед вступленням аліантських військ на німецьку територію, на основі котрого все цивільне населення мало евакувати (покинути) Райнлянд.

Націстичний уряд був заставлений відкликати свій приказ, бо населення його не послухало й осталося в містах і селах, загрожений бомбардуванням. Навіть під румовищами Аахену (Е-ля-Шапелю) ще певно вкривається багато людей, що пробували пережити американське бомбардування, після котрого з Аахену осталося ціла тільки катедра.

НАЦІСТИ БОЯТЬСЯ ВПЛИВУ ДУХА ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ НА ВІЙСЬКО.

В аліантські руки попали докази, що націстичний уряд старається тепер зіоловати військо від цивільного населення. Цивільне населення змучене війною й хоче негайної здачі Аліантам і часто без обиняків дає вислів своїм почуванням перед вояками. Інколи робиться це в спосіб, для вояків дуже діямоучий, як наприклад це зробила одна німка, що назвала вояка, що йшов до бою, дураком, або інша німка, що кляла вояка, як цей сказав їй, що він не може скласти зброї й покинути воявати.

Націстична верхівка кличе німців воявати проти Аліантів завзятою партизанкою, вживаючи в разі браку зброї вил до гною. Націсти організують „народно оборону“, покликуючи до неї навіть хлопців по 14 літ життя.

СХІДНЯ ГРАНИЦЯ НІМЕЧЧИНИ ГОРИТЬ НА 87-МИЛЕВІМ ФРОНТІ.

ЛОНДОН. — Преміер Сталін подав у понеділок уночі комунікат, що війська червоної армії ввійшли до Німецьчини 87 миль широким фронтом та заняли понад 400 міст і сіл у Східній Пруссії. Тимчасом Берлін каже, що большевицькі війська дійшли в Східну Пруссію до глибини 31 милью та досягли ріки Ангерапа.

Московський комунікат каже, що червона армія крім цього заняла понад 500 інших німецьких місцевостей в околиці Мемеля, що її німці захопили були в 1939. році від Литви.

Сталін каже, що інвазію Східної Пруссії переводить Третя Білоруська Армія, на чолі котрої стоїть 37-літній повзовий знавець, генерал Іван Черняхівський (по національності жид).

Війська червоної армії, що оперують у північно-східній Мадярщині, заняли Домбрад та зайшли на віддаль 8 миль від південної границі Чехословащини.

НА МАДЯРЩИНІ ДАЛІ КЕРВАВА ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА.

ІСТАНБУЛ. — Вісти, що наспівають сюди з Мадярщини, дають образ страшного хаосу й загальної громадянської війни. За одним донесенням, проти уряду націстичного ставленика преміера Ференца Салашія виступили згідно прихильники адмірала Гортія, прихильники генерала Гези Лакатоса й різні інші групи мадярських повстанців. В 3 дні після зложення німцями з уряду Гортія й встановлення Салашія, ці групи разом заатакували урядові будинки в Будапешті. Німці кинули в бій проти них 60 повзів та зломали повстання, але в бою згинув наставлений ними преміер Салашія та весь його генеральний штаб. Ця вістка ще не потверджена.

ДНО НАЗИВАЄ РУЗВЕЛТА БУВШИМ ІЗОЛЯЦІОНІСТОМ.

Департамент скарбу не має грошей на їх утримання, бо вважає їх за вислужених у патронуванню побережжа. Тому нема іншої ради, як видати їх на прилюдний продаж. Дальших 5,000 псів будуть виставлені на продаж, як буде минати воєнна небезпека. Кожний пес дістане „почесну відправу“ з армії, так, як дістають вояки і цей документ буде вручений власникові, який закупить пса.

НОВИЙ СЕКРЕТАР СІОНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — На місце теперішнього секретаря Сіоністичної Організації Америки Симона Шецера з Дітроїту вибрано нового секретаря. Ним є Савл С. Спіро, який перебуває вже 20 літ в Злучених Державах, а є родом з Палестини вже з пятого покоління. Досі він був головою трістейтової сіоністичної організації з осідком в Питсбургу.

БЛИЗЬКО ДВА БІЛІОНИ НА ВІДБУДОВУ ЗАЛІЗНИЦЬ.

ВАШИНГТОН. — Внаслідок безупинного перепрацювання на залізницях вчасі війни, залізничний ввряд дуже зуживається, а нема часу його тепер відновити. Директор бюро залізничної господарки при Товаристві Американських залізниць д-р Джуліус Г. Пармелі заявив, що залізничні пляни і ввряд потребують вкладу \$1,700,000,000 для віднови. Вже впродовж перших 5 літ після війни треба буде збудувати 350,000 перевозових вагонів та 6,350 локомотивів. Щоб підолати запотребуванню, залізничні підприємства мусять мати цілий біліон приходу річно.

КАРАЮТЬ ЗА ВИТРЯСУВАННЯ ПОРОХУ ЧЕРЕЗ ВІКНО.

НЮ ЙОРК. — Дві жінки, які витрясали порох з „мапів“ при чищенні кімнат, мають заплатити по \$5 гривини на підставі присуду поліційного суду в Бронксі. Крім них мають заплатити грошеву кару різної висоти ще такі „переступники“: 32 за за курення в підземних залізницях й 10 власників псів, що волочилися без припону. Суддя Клап сказав при цій нагоді, що „люди тепер стали дуже визиваючими й не хочуть приноровлюватися до здавна прийнятих правил“.

ЗАГИНУЛИ ЗНОВУ ДВІ СУБМАРИНИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки оприлюднює, що знову пропали дві субмарини найновішого типу. Їх імена Голет і Геринг. Разом досі загинуло 32 американських підводних лодок в теперішній війні. Обі останні підводні лодки мали по 65 людей залогі. Командантом Голету був лютенант-командир Джеймс С. Кларк із Сідар Рапидс, Айова; Командантом Геринга був лютенант Командир Дейвід Забрискі з Лос Анджелис.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Classified Advertising Department, 95 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582
 Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрій оголошення хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідала.
ПЕРЕДПЛАТА:
 Поодинокі числа три центи.
SUBSCRIPTION RATES:
 Three cents a copy
 One year \$7.00
 Six months \$3.75
 Three months \$2.00
 Число з суботи (в англійській частині): Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):
 Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Найважливіше, щоб переконати

Говоримо про потребу поширення знання про Україну та про здобуття серед американців симпатій для визвольних змагань українського народу. А говоримо про це тепер більше як колинебудь перешедши до веденої спеціальної кампанії за поширення книжок і журналів, що займаються українськими справами, а видавані англійською мовою. При тій нагоді хочемо ще звернути увагу на те, що поширювання книжок і журналів та добуття фондів на їхнє видавання, це ще не всі труднощі, що їх треба нам перемогти. Можна сказати, що є ще далеко тяжчі. Поминаючи ті, що зв'язані з підшукуванням авторів праць, є далеко більша жура за те, що якщо вже щось видається, чи воно сповняє своє завдання, чи вміє зацікавити своїм матеріалом американські читачі, для яких воно призначене. А які це надзвичайно трудні речі, бачимо найкраще по критиці, яка стрінула в Нью Йорк Таймс дві нові книжки, видані англійською мовою, а яких авторами є поляки. Це „Поленд Файтс Бек“ К. Прушинського і „Ди Форгаттен Бетлфілд“ Ю. Вержінського.

Що Польща і поляки не можуть нарікати на американські симпатії, це всі ми знаємо; всюди в Америці величають їхні героїства. Значить, що треба би припускати, що коли в таких обставинах появляються книжки, що розповідає про героїську боротьбу Польщі з німцями, то можна би бути вже певним, що вона буде прийнята тепло й з признанням уже за для самої теми і ненависти до нацистів, особливо, як ще авторами є добрі письменники чи журналісти. Та як бачимо з критики тих книжок, що їх помістив Нью Йорк Таймс до американської спадати цією на тій же критичній, то це не тільки про нарікати, а про те, що тут іде про нарікати, що як пише критик, є „по наших боці“. Бо якщо б глядіти з іншого боку, кажучи критик, то треба би дивуватись, чому такі книжки не появляються в часі, коли є такий брак паперу... Вкінці дораджує, щоби давати американцям більше такого матеріалу, який би їх сильніше переконував.

„Нови Святий“, згадуючи за ту гірку критику, пише, щоб не злоститися на американця, що таке написав, а щоб старатись зрозуміти, що те, що є добрим для польського читача, може не бути добрим для не-поляка, зокрема американця і англійця, та що це, що може дуже гарно промовити до польського серця, може цілком не зворушити чужинця.

Підносимо ті речі, бо ми теж робимо такі самі помилки, що замало звертаємо уваги на те, чи те, що ми робимо, говоримо чи пишемо про Україну й український нарікати, дійсно переконує американців про слушність української справи, про українські героїства, про високу українську культуру і т. п. Як бачимо, то замало хвалити, а треба переконувати! А як це тяжко робити, видно найкраще з наведеної американської критики згаданих польських книжок, які поляки вважають знаменитими.

Американці вертаються на Філіппини

Одночасно з заняттям Аану, великого німецького міста, котре Гітлер казав своїм воєнкам боронити до останньої кроплі крові, приходить до сходу інша радісна вістка: американські війська доконали удачної інвазії острова Лейте, в групі Філіппинів. З цю інвазією починається нова доба в історії війни Аліантів проти Японії та нова доба в історії Філіппинів.

Американсько-японська війна почалася, як звичайно, нападом японців на американські посідости на Тихому океані 7 грудня 1941 року. В несподіваному нападі японці захопили були за короткий час на Тихому океані низку островів, важних стратегічно, політично й економічно. Ні одна втрата однак не була для Америки така діймаюча, як утрата Філіппинів, дарма, що Злучені Держави вже тоді стояли перед добровільною евакуацією тих островів. Справа в тому, що Філіппинські острови мають велике стратегічне значення, бо вони лежать на дорозі з Америки до Китаю й до інших країв Далекого Сходу, немовби командують над морськими дорогами до Малайських островів і до багатих голландських Індій, ба навіть над дорогами до Нової Гвінеї, дарма, що вона лежить ближче до Америки.

Політично Філіппини становлять одну з найцікавіших проблем світа. Колись вони були колонією Іспанії, котра їх пробувала визискувати за загальними тоді засадами колоніалізму. Злучені Держави перемогли Іспанію війною й, забравши від неї Філіппини, почали їх перемінати з визискувальної в країну, яку може впровадити самі власною країною. В останні роки перед цю війною Злучені Держави остаточно рішилися усамостійнити Філіппини, себто зовсім покинути острови й віддати їм під повний заряд самого народу островів. Ця постановка була би певно перейшла в життя, але японці перервали намірений розвій Філіппин своїм наїздом островів. І тепер американці були заставлені добувати Філіппини не на те, аби ними знову правити, але на те, аби позбавити ворога головної бази їх панування над цю частиною світа.

Водночас американці роблять кодьосальну прислугу народам Філіппинів. Японська саме окупація Філіппин зазначилася для Філіппинського народу вислі в Шепетівці, або в Злодубові. Поїзд підходив до Рівня, де тимчасово спинився у нагальному відступі штаб південно-західного фронту.

Відносимо ті речі, бо ми теж робимо такі самі помилки, що замало звертаємо уваги на те, чи те, що ми робимо, говоримо чи пишемо про Україну й український нарікати, дійсно переконує американців про слушність української справи, про українські героїства, про високу українську культуру і т. п. Як бачимо, то замало хвалити, а треба переконувати! А як це тяжко робити, видно найкраще з наведеної американської критики згаданих польських книжок, які поляки вважають знаменитими.

Домбартон Овкс та Україна

В дні 7 жовтня покінчилася міжнародна конференція чотирох великих держав — Злучених Держав, Великої Британії, Советської Унії та Китаю. Конференція відбулася в двох секціях. Перша частина конференції між Америку, Англією та Советами відбулася окремо та тривала від 21. серпня до 28. вересня, друга частина конференції між Америкою, Англією та Китаєм відбулася в дні від 29 вересня до 7 жовтня. Вислідом тої конференції було проголошення урядового проекту будучої міжнародної організації, що по теперішній війні малаб заступити давню передвоєнну Лігу Націй.

Чому в цій випадку Советська Росія так печаливо сторонила від Китаю, що навіть при дискусії про майбутню світову мирову організацію не хотіла разом говорити з Китаєм, ворогом Японії, є вельми характеристичне та повчаче для тих усіх політиків в Америці, що сподіються помочти Росії у війні проти Японії. Советська Росія навіть не хотіла спільно говорити з Китаєм тільки тому, що він є у війні з Японією, з якою Совети у приязні. Ця архівоальність, більшовиків до Японії аж надто характеристична.

В результаті департамент стейту проголосив план майбутньої світової організації, який має бути основно перидискутований всіма державами і аж доперва по другій конференції чотирох великих держав та по узгодненні розходжень новий проект мав би бути предлажений конференції представників всіх Об'єднаних Націй.

Водночас американці роблять кодьосальну прислугу народам Філіппинів. Японська саме окупація Філіппин зазначилася для Філіппинського народу вислі в Шепетівці, або в Злодубові. Поїзд підходив до Рівня, де тимчасово спинився у нагальному відступі штаб південно-західного фронту.

конференції повної свободи ділення, не зважаючи на істнування такої світової організації. Її veto мглоб спинити карну акцію нової міжнародної установи, навіть на випадок, колиб Советська Росія була агресором та напала на котрусь із сусідних держав. Річ природна, що така постава означає повну безвартність нової установи.

Кожий ще додамо, що плян нової установи ніщо не говорить про якінебудь права людности, підбитої одною чи другою державою, бо один із параграфів виразно говорить про повне суверенне право кожної держави над своїми підданими, то зрозумілим стане, що народам в Європі, особливо тим, що їх Росія вже підбила й тим, що стають налів протекторатами Советської Росії, немає причини ентузіазмуватися новим проектом порядку.

Начерк статута нової міждержавної організації

Нова світова організація має називатися **Об'єднані Нації**. Очевидно нація живе тут в розумінню держави, хоч у самім статуті поодиноких членів Об'єднаних Націй називають прямо державою — стейт. Як попередна Ліга Націй наділі не була Лігою Народів, тільки Лігою Держав, так само і ця нова міжнародна установка. Народ, хочби як великий, як от український 45-мільоновий нарікати в розумінню нової установи не істнує як нація. Зате істнують як рівноправні члени — нації такі народи як данці чи норвезці, що не мають і повних три мільони населення. Це є наука для всіх тих українських громадських діячів, що не розуміють ваги самостійности українського народу навіть на частині української території.

Цілі нової міждержавної організації є — дбати про збереження міжнародного мира та безпеки держав. Це головні та дійсні цілі, як виходить з начерку статута. Другі цілі, як утримувати приязні стосунки між націями та дбати іншими способами про утримання мира, про розв'язку економічних, соціальних та інших людських проблем, це радше цілі додаткові, другорядні.

Органами нової організації є Загальне Зібрання, Рада Безпеки, Міжнародний Суд Справедливости та Генеральний Секретаріат Об'єднаних Націй.

Членом Загального Зібрання може бути кожна держава, принята до організації Об'єднаних Націй на засадах повної суверенности та рівности кажется у статуті, однак рівночасно є точка, яка передбачує, що не всі члени Загального Зібрання будуть мати рівну кількість голосів, на Загальній Зібранні, що зрештою не булоб навіть несправедливим. Чи ця постанова не відкриває брами Советам ввести більше членів до Загального Зібрання Націй, ще невідомо.

Та це не таке важне, бо Загальне Зібрання Об'єднаних Націй це на ділі тільки дорадче тіло без права щонебудь самостійно вирішувати, крім одного бюджету на утримання цілої установи.

(Докінчення буде.)

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.
В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА
 ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
 У двох частинах
 (Перший том трильогої „Огнем і Кров'ю“)
 70)

— Хотів би я бачити, як цей грек буде йти на чолі свого полку! Така солідна комплекція! Увесь полк собою закряє! — дивувався Паволоцький. — Тільки ходитиме мабуть черпахою швидко...
 — Деся у запальній установі опиниться! Полк йому не да! — заперечив Скубенко.
 — Дурний приклад наслідується — вдруге позіхнувши промирив Володченко. — Досить розмов, спати пора, панове! Ніч на дворі.
 Відкинув голову на спинку сидження й заплющив очі. За кілька хвилин генерал вже похрапував. Поїзд підходив до Полонного. Скубенко й Паволоцький продовжували розмову ввіголос, щоб сплячих не турбувати. Перейшли на українську мову, — оба говорили

ний генерал Леш,¹²⁾ шойно прийнявши командування, загнав зразу на близько дві сотки верств від фронту. Тим забезпечив своїм штабовим залізницю на схід, на всякий непередвиджений випадок, а Володимир-Волинський з залізницею поїздом фронту — південь-північ, такої безпеки дати не міг. У третій армії кожний штаб корпусу дбав за те, щоб-бодай сотня верств діляла штаб від бойової лінії. Стоверстний простір Рівне-Ковель Володченко і Паволоцький проспали у спорожньому переділлі. Чим ближче фронту подорожних взагалі ставало менше. Штаб третьої армії стояв у вагонах, віддалік від стайних будівель. Цивільних на стайні не попадалося, самі похмури військовики, та заклопотані залізничники. Не бракувало жандармерії: така висока установка, як штаб армії не спускалася на військову охорону. Вагонко-мандарма охоронявся вартовими жандармами і військовими, при кожних дверях. Незнаних старшин допускалося у штабові вагони за перепустками команданта стайі.
 Дивувалися подорожні надмірній скороні, але, закон за законом... Промивши зо сну очі оба піддалися за перепустками. Командант стайі, полковник, перевірів документи обох, виставив перепустки. На запит Володченка, до чого аж така обережність, таємничо пояснив:
 — У Ковлі повно шпіонів, ваше превосходительство. Шойно вчора викрили перебраного в старшинський наш однострій ворожого розвідчика, сотника австрійського генерального штабу.¹³⁾ Арештувала його полєва жандармерія на виході з штабового поїзду зовсім несподівано.
 — Як же впевнилися, що то шпигун?
 — Зразу думали, що дезертир. Не міг виказатись службовим приділком. Далі знайшли занадто багато новеньких

десятирублів, випущених в Німеччині. Пізнають їх лише експерти по числу зірок... А як взялися, то й поспілку знайшли десь в убранный. Докладно я цієї справи не знаю.
 — Ось як! Мусить знати російську мову...
 — Зрозуміло! Це русин з Галичини...
 Володченко пішов до штабу армії. Паволоцький залишився з речами на стайі. Вернув генерал несподівано швидко: видно в штабі працю наладжено зовсім не по російськи. (Дальше буде).

ДОСТАВА ВУГЛЯ БУДЕ ОГРАНИЧЕНА.
 ВАШИНГТОН. — Адміністратор Опалу, Геролд І. Ікес, заявив, що дрібна доставка антрациту і так званого „східного“ коксу буде до 31. грудня ограничена до трьох четвертих тої кількості, яку вони звичайно купували. Це відноситься до всіх тих людей, що палють вуглем. Нове ограничення доставки вугля робиться тому, що воєнна продукція вугля є замала, а уряд хоче, щоби кожний міг собі троха купити. — (ОВІ).

¹²⁾ Генерал Леш, німецького походження, пізніше став православним і здається змінив назвище на Павлович. Не поганий командант, однак кровні зв'язки з Німеччиною шкодили активності.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Ergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need State-ent of Availability. If transfer- ing to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники обов'язані ма- ти посвідку, що вони є до роз- порядності. При перепосиланні до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду Юнайтєд Стєйтс Емплоїмент Сервіс. "Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід непотрібний

ЯК
ПОРТЕРІВ
І
РОБИТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА

Робитники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ знйнення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP.
591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ХЛОПЦІВ до ставлення стовпів у круголані

Досвід не потрібний. Можуть заробити до \$75 тижнево. Downtown Bowling, 23 Park Row. Capital Health Center, 1680 Broadway. Radio City Bowling, 1267 6th Av. N.Y.

ГОТЕЛЕВИХ РОБИТНИКІВ

Женщини і мужчин—без різ, на від- Добра платня—у всіх департаментах Става посада Досвіду непотрібно БЕЗ ОДЛІАТИ АУЕНІН 10 Foreale McAlpin, New Weston, Winslow, Wellington, і інших KNOTT HOTELS Безплатна усуда zatrudнення 234 7th Ave., bet. 23rd & 24th Sts. Сущні роб. погр. посв. звільнення.

МУЖЧИН—ХЛОПЦІВ ДО ПАКОВАННЯ

ПОСТІЙНЕ ЗАНЯТТЯ ПОБАЧТЕ МР. HANSON SAMUEL GABRIEL SONS & CO. 9 WRIGHTON ROAD — ALLWOOD WMC—правила заховуємо

КРАВЦІВ

ПРИ ТЕАТРАЛЬНИХ КОСТОМАХ

BROOKS

1150 — 6th AVENUE, N. Y.

Годинника Ле мусить уміти аніг. мону Lopez, 24 East 116 St., N. Y.

КУПІТЬТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ФОНД КОШИЦЯ“.

I.

В 1919 році, з волі й розпо- рядку Уряду Української На- родньої Республіки вийхав Олександр Кошиць з Україн- ською Республіканською Ка- пелею у світ на підбій загра- ничної опії не апелем до роз- уму, але апелем до почувань, до серця.

Хто читав спомини Капелі Кошиця, що недавно в урив- ках передруковувала „Свобо- да“, знає як перед українсь- кою народньою пісню, нади- ханою Кошицевим Духом, гну- лися корольські голови, як захоплено всюди її витали пи- гачи: Хто ці люди?... Чий си- ни, ким і за що закуті!

Хто читав другу частину „Свободи“ (редаговану по ан- глійськи з 30-го вересня б. р.), знає, у якому захопленні про- відна преса писала про кон- церт Кошиця на американській землі, бо під такими наголо- вками, як: „Інструмент до не- порівняної з нічим досконало- сті і викональності“ — „Укра- їнський хор співає феноме- нальний концерт“ — „Україна шукає вільності“ — „Людська орхестра“ і т. д. А інтервю, яке мав і опублікував найбіль- ший музичний журнал у Нью Йорку з проф. Кошицем, роз- криває велич особи Кошиця не тільки як диригента, але як великого політика, що стоїть непохитно на основах україн- ської незалежності. Пишеться: „Український хор, згідно зі становищем пана Кошиця, о- сягає щось більше, як тільки чисто артистичний результат.

Він вважає свій хор знамен- ним середником пропаганди, для якої цілі було вислано його з України... Диригент є таким самим пристрасним по- літиком української незале- жності, як він є музиком... По- всякчасно він був активний в політичній життєвої своєї нації, намагаючися допраудити її до цілковитої незалежності... Мітичний грецький Проме- тей викрав був у богів з Олім- пу іскру огню, щоб віддати його на службу людям. Юпітер покарав за це Прометея. Ка- зав прикувати його до скали у кавказьких горах, де в стра- шних муках круки клявали його серце. З тих мук вкінці висвободив його Геракл.

Капеля Кошиця на європей-

ському і американському кон- тинентах творила психічний стаи чуттєвого упоення і тим підготувала ґрунт для мірку- вань чужинських розумів. Переводчик у мові кожного народу пояснював глибокий зміст народньої піснюки... розказував чужинцям, що ук- раїнський нарід мав і має сво- їх воїнів — прометеїв, що бо- рються у рйдах української армії, щоб відобрати від во- рога украдену свободу цього народу. Переїхавши на амери- канський континент, у 1922 р. після цілковитого нового по- неволення України, Капеля Кошиць насамперед молитвою до Почаївської Божої Матері гіпнолізує переповнені стіни „Карнегі Гол“ у Нью Йорку і молившись, щоб свобода і вільність американського кон- тиненту сотворила обєднану українську сиду Геракла... А до американської преси подає Кошиць слїдує: „...наша за- дача скінчена. В мозках бага- тьох людей (читай, чужинців), Україна займає порожнє місце. Наш хор зробив багато для цього, щоб поставити нашу націю на мапу. Це є під- прийняття, що зв'язує політику з артизмом“.

II.

Сім років тому українці 40- річну діяльність проф. Коши- ця. Підчас концертної про- грами слова бесідників оспи- вали прозою Кошиця як гені- яльного знатока української народньої пісні, як артиста- різбаря, що рухами своїх рук клеїть чудові звукові тони людських голосів, як компози- тора, тощо. Та відай усі ці су- перлятивні похвал схїлювали тільки зміслові його слуху... Уся увага Кошиця усі його думки були зворушені хором „Думка“, що своїм виспіву- ванням українських народніх пісень нагадував йому його

ліво очікував, щоб він мо- гло кичуть його на сцену, а тоді розцілював диригента хору „Думка“, гр. І. Атаманця, і ска- зав такі знаменні слова: „...І- васко, сину мій! Ти від свогою хору дістаєш голосові звуку, які хочеш і це наповняє спо- коєм мою душу... Я-можу вже тепер спокійно умирати, бо знаю, що є мій наслідник, що заступить мене!“

Ві того часу датується не- розривний зв'язок пок. проф. Кошиця з диригентом хору „Думка“ гр. І. Атаманцем.

18 років тому, непересічний любитель української пісні, гр. І. Атаманець при помочи тала- новитого співака, його дружи- ни, взявся за діло створити достійний співацький хор у Дїтроїті. Це сталося всупереч упертому поняттю, що непро- фєсїональні співацькі сили не можуть утримати при життєво надовго народньої пісні, го- ловно в великих містах. Деякі навіть досі аргументують, що профєсїональну капелю Коши- ця в Америці розторожив гур- кіт тракторів, свист поїздів, шум електричних мо- торів і змодернізована радє- ва штука. — Шож тоді прихо-

дилось ворожити хорові „Дум- ка“, що складався, і досі скла- дається передовсім зі самих фабричних робітників і ро- бітниць.

Та хор „Думка“ проїснував два десятки років і має за со- бою десятки тисяч друкованих слів захоплення і признання у своїй і чужій пресі. Та, чи по- трїбно нам цитувати всі газет- ні признання, коли славетний Кошиць — найбільший наш мистецький знаток, проголо- шувє свої слова порівняння хо- ру „Думка“ зі своєю Капелею — проголошує Атаманця своїм наслідником? Але те, що найбільший американський „Факс“ театр у Дїтроїті, що американські музичні кола, що радіо, що американська „сме- тана“ на свої бенкеті запрошу- ють хор „Думку“ співати і со- лолоно платять, це є нашою українською гордістю, це є дійсністю, що дозволяє сла- вному Кошицеві спокійно ле- жати під тягарем канадійської землі!

„Як пок. Кошиць, теж і Ата- манець вважає удосконалену українську народню пісню ду- же сильним чинником пропа- ганди української визвольної справи, бо чар і краса цієї пі- ні відчиняє найсильніше зам- кнені чужинські двері.

У пам'ятний день смерті Ко- шиця, у домі одного англіця, бачив я образ на якому сиді- ли три сестри, три грецькі бо- гині людського призначення. Наймолодша при кужлеві, по- пускала прядиво. Старша кру- тила нитку на веретені. Третя найстарша, богиня Атропос, з ножницями, готує кожної хви- лини перетяти нитку людсько- го життя.

Як невимовно болочо було відтак довідатись, що це була нитка життя геніяльного Ко- шиця.

III.

Пересилаю... ДАТЕS WITH OUR GOVERNMENT FOR THE WEEK OCTOBER 22 THROUGH OCTOBER 28, 1944 RATIONING

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ з ФІЛАДЕЛФІ, ПА., що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Відбудуться

В НЕДІЛЮ, 29. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 29, 1944)

в годині 3. побояудні

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

847 Н. Френклин Стріт,

Флядельфія, Па.

На ці збори повинні прийти всі відділові урядники, а також члени, щоб спільно нарадитись в справі успіш- ного закінчення ювілейної кампанії за приєднання нових членів у цьому році Золотою Ювілею У. Н. Со- юзу. На зборах будуть прийвні також головні урядники У. Н. Союзу.

Окружний Комітет Від. У. Н. С. м. Флядельфі.

увіковичити тернистий шлях дороги до слави українського мистецтва.

На поминках що їх справля- ли в Українськїм Нац. Домі в Виндсор двічі згагоди смер- ти Пок. Кошиця українці з Виндсор і з Дїтроїту, проф. Б. Ковальський, диригент хору „Сурма“ у Виндсорі, обіцяв бодай раз у рік дати концерт на ту ціль. А гр. Атаманець, горячо висказався відносно цього „фонду Кошиця“ і обі- цяв зробити максимум можли- вого зо сторони хору „Дум- ка“. Для тої цілі хор „Думка“ постановив продовжати роз- почате Кошицем діло, а саме, наспівати рекорди українсь- ких пісень. Діло найбільше похвальне, але й дуже кош- товне. Від суми вложеного гроша у якість матеріалу плит залежить чистота рекордових співацьких голосів. Залежно від жертв, що будуть напли- вати до хору „Думка“ на цю ціль будуть шліфуватись без- корисні труди і зусилля проб- хористів, щоб якнайкраще наспівати ці рекорди на славу так тяжко окривленої Укра- їни у цій другій світовій війні. Чи не помогли нам усім ось тій добрій справі?

Богдан Зелений, Виндсор, Онт.
МАЛЕ ПЛАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ЗАМОВЛЕННЯ ПОСИЛАЄ НА АДРЕСУ

Як невимовно болочо було відтак довідатись, що це була нитка життя геніяльного Ко- шиця.

ДАТЕS WITH OUR GOVERNMENT FOR THE WEEK OCTOBER 22 THROUGH OCTOBER 28, 1944 RATIONING

Sugar Sugar stamps No. 30, No. 31, No. 32 and No. 33 are valid indefinitely for five pounds of sugar. Sugar stamp No. 40 is valid for five pounds of canning sugar through February 28, 1945.

Meats, Fats Red stamp A8 through Z8 and A5 through K5 are now valid indefinitely. No more red stamps will be validated until October 29.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Processed Fruits and Vegetables Blue stamps A8 through Z8 and A5 through R5 are now valid indefinitely. No more blue stamps will be validated until November 1.

Gasoline In the 17 states of the eastern shortage area, A-11 coupons remain valid through November 8. In States outside the eastern area, A-13 coupons, good for four gal- long each, remain valid through December 21.

Fuel Oil Period 4 and 5 coupons remain valid throughout the coming heat- ing year. Period 1 coupons remain

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

МИХАЙЛО ФЕДУН ПОШУКУЄ свого брата

ФЕДЯ ФЕДУН, який був у Дїтроїті, Міч. Пра- цював у Дадж Бродерс. Оста- нній був у Ланкастері, Пенн- сїлванія, живив у Г. А.

Замовлення посилає на адресу: MICHAEL FEDUN 244 N. 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

РОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 13. жовтня 1944 року помер у 85. році життя ПЕТРО ПАСТЕРНАК, член 225 відділу У. Н. Союзу в Деслойд, Мо.

Покійний походив зо села Оро- лів, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полийний вступив до Братства в 1918. Похорон відбувся 16. жовтня з дому жалоби до укр. гр.-катол. церкви, а відтак на цвинтар Ст. Пйтер енд Пол. В. Р. П. І.

О. Копац, секр.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ ГЕМОРОДИ І ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КУТНОЇ КИШКИ Нирок, міура, шлуки і внутрішностей заурення. Катар і хронічні болізни, біль у крижах, загальне о- слаблення і хронічний реаматизм і саятику. Лучч Екс, екзамінація крові і мочі запевняє докладну діагнозу і відповідне лікування. Застрикування, коли вказанє. Зайдіть сьогодні на порадку Мужчин і Женщин Ліку- ємо модерніми методами зо скорію полікчемю.

Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2. DR. ZINS (28-літнє заведєня) 110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE Щоденно від 9. г. рано до 7. г. вечи. У неділі від 9. рано до 2. полп.

МІРОН ЛИТВІН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга щира і чесна 801 SPRINGFIELD AVENUE, corner Harrison Place IRVINGTON, N. J. Phone: ESsex 3-9090

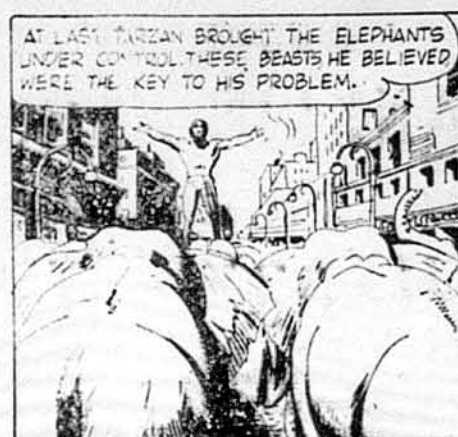
ЦІЛИЙ ПОХОРОН \$150.00 І вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОУ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребами по ціні так низькій як \$150 ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7861

ТАРЗАН ч. 1062. Згін.

AT LAST TARZAN BROUGHT THE ELEPHANTS UNDER CONTROL THESE BEASTS HE BELIEVED WERE THE KEY TO HIS PROBLEM.

SOON HE CAME UPON BILL FREEMAN THE BOY ANIMAL-TRAINER, STILL STICKING TO HIS MOUNT.

TARZAN CALLED TO HIM: 'WE'LL RIDE HERD ON THE OTHER BEASTS. KEEP THEM MOVING TOWARD THE LAKE--OUT OF THE CITY.'

AND SO THE EXTRAORDINARY ROUNDUP BEGAN.

Він крикнув до циркового хлопця, що ще далі сидів на слоні:

„Ми поженемо цю череду на інших звірів. Жени їх до озе- ра, за містом, і не давай ста- ти“.

І незадовго почався небува- лий згін.